

RAQAMLI TA'LIM SHAROITIDA O'QUVCHILARGA CHET TILLARINI O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.

Namangan davlat chet tillari instituti tayanch doktoranti

Mashrapova Sevara Xabibovna

Annotatsiya.

Mazkur tezisda raqamli ta'lim muhitida 5–6-sinf o'quvchilariga chet tillarini o'qitishda samaradorlikni oshirish masalalari ko'rib chiqiladi. Chet tilini o'rgatishda elektron resurslar, interaktiv mashqlar va onlayn ta'lim platformalaridan foydalanishning didaktik imkoniyatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar orqali o'quvchilarning tilni amaliy qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirish, dars jarayonini individuallashtirish hamda o'quvchilarning faolligini oshirish yo'llari yoritib beriladi. Tezisda raqamli ta'lim vositalaridan oqilona foydalanish chet tilini o'rganish jarayonini yanada samarali tashkil etishga xizmat qilishi asoslab berilgan.

Kalit so'zlar; raqamli pedagogika, chet tili ta'limi, umumta'lim maktabi, 5–6-sinflar, elektron resurslar, interfaol mashqlar, til ko'nikmalari, innovatsion yondashuv.

Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi chet tillarini o'qitish jarayoniga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Bugungi kunda umumta'lim maktablarida chet tilini o'rgatishda an'anaviy metodlar bilan bir qatorda raqamli vositalardan foydalanish zaruratga aylanib bormoqda. Ayniqsa, 5–6-sinf o'quvchilari bilan ishlashda darslarni qiziqarli va tushunarli tashkil etish muhim hisoblanadi. Raqamli ta'lim muhiti o'quvchilarga tilni eshitish, ko'rish va amaliy

qo'llash orqali o'zlashtirish imkonini beradi. Elektron darsliklar, onlayn mashqlar va ta'limiy ilovalar o'quvchilarning bilimini mustahkamlash bilan birga, ularning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi. Shu sababli, raqamli ta'lim sharoitida chet tillarini o'qitish metodikasini takomillashtirish dolzarb pedagogik muammo sifatida namoyon bo'lmoqda.

Raqamli ta'lim sharoitida chet tillarini o'qitish jarayoni o'quvchilarning bilim olish faoliyatini faollashtirishga qaratilgan zamonaviy yondashuvlarni talab etadi. 5–6-sinf o'quvchilari bilan ishlashda raqamli texnologiyalar til o'rganishni yanada qulay va tushunarli qilish imkonini beradi. Ushbu bosqichda o'quvchilarning e'tibori tez chalg'ishi sababli dars jarayonida qisqa, aniq va interaktiv topshiriqlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Raqamli vositalar orqali chet tilini o'qitishda o'quv materiallari vizual va audio shaklda taqdim etiladi. Bu esa o'quvchilarning yangi so'z va iboralarni tezroq eslab qolishiga yordam beradi. Masalan, elektron mashqlar, animatsiyalangan tasvirlar va tinglab bajariladigan topshiriqlar o'quvchilarning lug'at boyligini oshirish va talaffuz ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, raqamli topshiriqlar orqali o'quvchilar tilni amaliy qo'llashga o'rganadilar.

Raqamli ta'lim muhitida chet tilini o'qitishda o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantirish ham muhim hisoblanadi. Onlayn mashqlar va individual topshiriqlar o'quvchilarga o'z bilim darajasini tekshirish va mustahkamlash imkonini beradi. O'qituvchi esa ushbu jarayonda nazoratchi va yo'naltiruvchi vazifasini bajarib, o'quvchilarning faoliyatini muvofiqlashtirib boradi.

Raqamli ta'lim jarayonida chet tilini o'qitishda pedagogik metodlarning to'g'ri tanlanishi muhim ahamiyatga ega. 5–6-sinflarda dars jarayonini tashkil etishda o'yinlashtirish elementlari, vizual ko'rsatmalar va qisqa interaktiv mashqlardan foydalanish o'quvchilarning faolligini oshiradi. Bu metodlar orqali o'quvchilar chet

tilidagi soʻz va gaplarni osonroq oʻzlashtirib, ularni amaliy nutqda qoʻllashga harakat qiladilar. Raqamli taʼlim muhitida oʻquvchilar oʻrtasida hamkorlikni rivojlantirish imkoniyatlari kengayadi. Juftlikda va kichik guruhlarda bajariladigan onlayn topshiriqlar oʻquvchilarning muloqot qilish, fikr almashish va jamoada ishlash koʻnikmalarini shakllantiradi. Bunday faoliyat chet tilida erkin muloqot qilishga zamin yaratadi hamda oʻquvchilarning nutqiy ishonchini oshiradi.

Raqamli taʼlim vositalari yordamida oʻquvchilarning bilimini baholash jarayoni soddalashadi. Tezkor testlar, avtomatlashtirilgan mashqlar va elektron baholash tizimlari oʻquvchilarning bilim darajasini aniqlashga xizmat qiladi. Natijada oʻqituvchi dars jarayonini yanada samarali rejalashtirish imkoniga ega boʻladi. Raqamli taʼlim asosida chet tillarini oʻqitish 5–6-sinf oʻquvchilarining bilim va koʻnikmalarini rivojlantirishda muhim pedagogik vosita sifatida namoyon boʻladi.

Raqamli taʼlim sharoitida chet tillarini oʻqitishda taʼlim mazmunini modul asosida tashkil etish samarali natija beradi. Modul yondashuvi orqali oʻquv materiallari kichik, mantiqan bogʻlangan boʻlimlarga ajratiladi va bu 5–6-sinf oʻquvchilarining axborotni bosqichma-bosqich oʻzlashtirishiga yordam beradi. Har bir modulda raqamli resurslardan foydalanish oʻquvchilarning mavzuni chuqurroq tushunishiga xizmat qiladi. Raqamli muhitda refleksiya jarayonini tashkil etish muhim hisoblanadi. Dars yakunida qisqa onlayn soʻrovnomalar, fikr bildirish yoki oʻz-oʻzini baholash topshiriqlari orqali oʻquvchilar oʻz bilim darajasini tahlil qiladilar. Bu esa ularning oʻz ustida ishlashga boʻlgan masʼuliyatini oshiradi va chet tilini oʻrganishga ijobiy munosabatni shakllantiradi. Raqamli taʼlim vositalari orqali fanlararo integratsiyani amalga oshirish mumkin. Chet tili darslarida boshqa fanlarga oid matnlar, rasmlar yoki videolardan foydalanish oʻquvchilarning umumiy bilim doirasini kengaytiradi va tilni amaliy kontekstda qoʻllashga yordam beradi. Natijada oʻquvchilar chet tilini faqat dars predmeti sifatida emas, balki muloqot vositasi sifatida qabul qiladilar.

Raqamli ta'lim sharoitida chet tillarini o'qitishda individual yondashuvni joriy etish muhim ahamiyatga ega. Har bir o'quvchining bilim darajasi va o'rganish tezligi turlicha bo'lgani sababli, raqamli platformalar va elektron resurslar orqali individual mashqlar taqdim etish mumkin. Bu 5–6-sinf o'quvchilari uchun o'rganish jarayonini qiziqarli va samarali qiladi hamda o'ziga bo'lgan ishonchni oshiradi. Raqamli ta'lim vositalari o'quvchilarning mustaqil faoliyatini rag'batlantiradi. Onlayn mashqlar, viktorinalar va interaktiv topshiriqlar orqali o'quvchilar o'z bilimlarini mustaqil mustahkamlash imkoniga ega bo'ladilar. Bu jarayon ularning fikrlash, tahlil qilish va tilni amaliy qo'llash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bundan tashqari, raqamli ta'lim muhitida darslarni baholash jarayoni ham soddalashadi. Avtomatlashtirilgan testlar va onlayn baholash tizimlari o'quvchilarning bilim darajasini tezkor aniqlashga yordam beradi. Shu orqali o'qituvchi darsni moslashtirish, qo'shimcha mashqlar berish va har bir o'quvchiga individual yondashuvni amalga oshirish imkoniga ega bo'ladi. Raqamli ta'lim vositalari o'quvchilarni ijodiy faoliyatga jalb qilish imkonini beradi. Masalan, o'quvchilar chet tilida kichik hikoyalar yozish, audio yoki video prezentatsiyalar tayyorlash orqali tilni amaliy qo'llash ko'nikmalarini mustahkamlashadi. Bu esa ularning nutqiy ishonchi va tilga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Xulosa.

Raqamli ta'lim sharoitida 5–6-sinf o'quvchilariga chet tillarini o'qitish metodikasini takomillashtirish o'quv jarayonini samarali va qiziqarli qilish imkonini beradi. Elektron resurslar, interaktiv mashqlar va multimedia vositalari o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantiradi, kommunikativ faoliyatini rag'batlantiradi va mustaqil o'rganish qobiliyatini oshiradi. Shu bilan birga, raqamli ta'lim o'qituvchiga darsni individual va interaktiv yondashuv asosida rejalashtirish, o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash va nazorat qilish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Xoliqov A. Pedagogik mahorat. O'quv qo'llanma. - T., 2010
2. G'aybullayev N. va boshqalar. Pedagogika. O'quv qo'llanma. - T., 2005
3. Suyunov D.A. Improving the use of the heritage of central asian thinkers in forming ecological thinking in primary school students. Web of Scientist: International Scientific Research Journal ISSN: 2776-0979 Impact Factor: 7.565 volume 3, issue 3, March - 2022 -P.159-165.
4. Suyunov D.A. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tafakkurni shakllantirish vositalari // Science and innovation. International scientific journal//2022 №5.
5. Kamolxo'jayev Sh. M. Tabiatshunoslik asoslari.- T.: Moliya, 2002. - 332 b.
6. Gazibekov.O.B. Bo'lajak o'qituvchilarning ekologik-pedagogik tayyorgarligi komponentlari: pedagogik tadqiqoti.